

МОНГОЛЫН ХӨЛ БӨМБӨГИЙН СПОРТЫН
ЦОЛ, ЗЭРГИЙГ ТОДОРХОЙЛОХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

- 1.1 Монголын Хөл Бөмбөгийн Холбооны Тэмцээн зохион байгуулах болон бусад журамд заасан зэрэглэлийн тэмцээнүүдэд амжилт гаргасан, энэ журамд заасан зохих болзол, шаардлагуудыг хангасан тамирчид болон шүүгчдэд спортын цол, зэрэг олгуулахаар тодорхойлох үндэслэл, тавигдах шаардлагыг энэхүү журмаар зохицуулна.
- 1.2 Хөл бөмбөгийн тамирчид, шүүгчдийг спортын цол, зэрэгт тодорхойлох үйл ажиллагаанд Монгол Улсын Биеийн тамир, спортын тухай хууль, Спортын цол, зэргийн нэгдсэн ангилал тогтоох, цол, зэрэг олгох журам болон энэхүү журмыг баримтална.
- 1.3 Хөл бөмбөгийн спортын цол, зэргийг 10-н жил тоглосон амжилтыг үндэслэж олгоно.
- 1.4 МХБХ-ны тэмцээнээс бусад тэмцээний амжилт нь спортын цол, зэрэгт тодорхойлох үзүүлэлт болохгүй.
- 1.5 Спортын цол, зэргийн болзол биелүүлсэн боловч сахилга бат, ёс зүйн зөрчил /холбогдох Хороодын шийдвэрийг үндэслэнэ/ гаргаж, МХБХ-ноос шийтгэл хүлээсэн тамирчинд спортын цол олгох асуудлыг тодорхой хугацаагаар хойшлуулна.
- 1.6 МХБХ-ны цол, зэргийн комисс улиралд 1 удаа хуралдаж шийдвэр гаргана.
- 1.7 МХБХ-ны цол, зэргийн комиссоос гаргасан шийдвэрийг МХБХ-ны Ерөнхий нарийн бичгийн даргын гарын үсгээр баталгаажсан албан бичгийн хамт Биеийн Тамир Спортын Улсын Хороонд хүргүүлнэ.
- 1.8 Биеийн Тамир Спортын Улсын Хорооноос шийдвэр гарч, олгосон Хөл бөмбөгийн спортын цолыг МХБХ-ноос гардуулна.
- 1.9 Хөл бөмбөгийн спортын 1, 2, 3 дугаар зэргийг олгоходоо МХБХ-ны болзлыг үндэслэн, дүүргийн Биеийн тамир спортын хороо нь МХБХ-гоор, орон нутгийн Биеийн тамир спортын хороо нь орон нутгийн хөл бөмбөгийн холбоогоор баталгаажуулсан байна.

Хоёр. Бүртгэл

- 2.1 Тухайн клуб, орон нутгийн холбоод нь цол, зэрэг авах хүсэлтээ МХБХ-ны цол, зэргийн комисс албан ёсоор, бичгээр өгнө.
- 2.2 Албан ёсны www.sport.gov.mn цахим хуудсанд бүртгүүлсэн анкет болон оролцсон тэмцээнүүдийн шагнал, өргөмжлэл, батламжийн хуулбар зэрэг тухайн хүний амжилтыг нотлон харуулах материалуудыг хавсаргасан байна.

Гурав. Спортын 3-р зэргийн болзол

- 3.1 Спортын 3-р зэргийн болзолд дараах зайлшгүй шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:
  - 3.1.1 МХБХ-ны 3-р зэрэглэлийн тэмцээнд оролцдог багийн бүрэлдэхүүнд тоглосон байна.
- 3.2 Мөн дараах болзлуудын аль нэгийг заавал хангасан байна. Үүнд:

Заалт	Тэмцээний нэр болон зэрэглэл	Амжилтын шалгуур	Давтамж тоо	Дүйцэх хэмжээ
3.2.1	МХБХ-ны III зэрэглэлийн тэмцээнд	Тэргүүн байр	1 удаа эзэлсэн	-
3.2.2	МХБХ-ны III зэрэглэлийн тэмцээнд	Хоёр эсвэл гуравдугаар байр	2 удаа эзэлсэн	/2 медальтай дүйцэх/
3.2.3	МХБХ-ны III зэрэглэлийн тэмцээнд	Шилдэг тоглогч	1 удаа шалгарсан	

Дөрөв. Спортын 2-р зэргийн болзол

4.1 Спортын 2-р зэргийн болзолд дараах зайлшгүй шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

4.1.1 МХБХ-ны 2-р зэрэглэлийн тэмцээнд оролцдог багийн бүрэлдэхүүнд тоглосон байна.

4.2 Мөн дараах болзлуудын аль нэгийг заавал хангасан байна. Үүнд:

Заалт	Тэмцээний нэр болон зэрэглэл	Амжилтын шалгуур	Давтамж тоо	Дүйцэх хэмжээ
4.2.1	МХБХ-ны II зэрэглэлийн тэмцээнд	Тэргүүн байр	1 удаа эзэлсэн	-
4.2.2	МХБХ-ны II зэрэглэлийн тэмцээнд	Хоёр эсвэл гуравдугаар байр	2 удаа эзэлсэн	/2 медальтай дүйцэх/
4.2.3	МХБХ-ны II зэрэглэлийн тэмцээнд	Шилдэг тоглогч	1 удаа шалгарсан	

Тав. Спортын 1-р зэргийн болзол

5.1 Спортын 1-р зэргийн болзолд дараах зайлшгүй шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

5.1.1 МХБХ-ны 1-р зэрэглэлийн тэмцээнд оролцдог багийн бүрэлдэхүүнд тоглосон байна.

5.2 Мөн дараах болзлуудын аль нэгийг заавал хангасан байна. Үүнд:

Заалт	Тэмцээний нэр болон зэрэглэл	Амжилтын шалгуур	Давтамж тоо	Дүйцэх хэмжээ
5.2.1	МХБХ-ны I зэрэглэлийн тэмцээнд	Тэргүүн байр	1 удаа эзэлсэн	-
5.2.2	МХБХ-ны I зэрэглэлийн тэмцээнд	Хоёр эсвэл гуравдугаар байр	2 удаа эзэлсэн	/2 медальтай дүйцэх/
5.2.3	МХБХ-ны I зэрэглэлийн тэмцээнд	Шилдэг тоглогч	1 удаа шалгарсан	

Зургаа. Спортын дэд мастерын болзол

6.1 Спортын дэд мастер болзолд дараах зайлшгүй шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

6.1.1 1-р зэрэгтэй тамирчин байх;

6.1.2 Үндэсний дээд лигийн багийн бүрэлдэхүүнд тоглосон байх.

6.2 Мөн дараах болзлуудын аль нэгийг заавал хангасан байна. Үүнд:

Заалт	Тэмцээний нэр болон зэрэглэл	Амжилтын шалгуур	Давтамж тоо	Дүйцэх хэмжээ
6.2.1	МХБХ-ны Үндэсний Дээд лиг,	Тэргүүн байр	1 удаа,	/2 медальтай дүйцэх/
	МХБХ-ны Цомд	Тэргүүн байр	1 удаа эзэлсэн	
6.2.2	МХБХ-ны Үндэсний дээд лиг,	Тэргүүн байр	1 удаа,	/3 медальтай дүйцэх/
	МХБХ-ны Дээд зэрэглэлийн тэмцээнд	Эхний гурван байр	2 удаа эзэлсэн	
6.2.3	МХБХ-ны Үндэсний дээд лиг,	Хоёр болон гуравдугаар байр	Тус бүр 1 удаа,	/4 медальтай дүйцэх/
	МХБХ-ны Дээд зэрэглэлийн тэмцээнд	Эхний гурван байр	2 удаа эзэлсэн	
6.2.4	МХБХ-ны Үндэсний дээд лиг,	Гуравдугаар байр	3 удаа,	/5 медальтай дүйцэх/
	МХБХ-ны Дээд зэрэглэлийн тэмцээнд	Эхний гурван байр	2 удаа эзэлсэн	
6.2.5	МХБХ-ны Үндэсний дээд лиг,	Гуравдугаар байр	2 удаа,	/6 медальтай дүйцэх/
	МХБХ-ны Дээд зэрэглэлийн тэмцээнд	Эхний гурван байр	4 удаа эзэлсэн	
6.2.6	Монголын үндэсний шигшээ багийн бүрэлдэхүүнд багтсан тохиолдолд	Гадаадын лигт амжилттай тогlossen	1 удаа эзэлсэн	-
6.2.7	4-өөс доошгүй улсын баг оролцсон олон улсын албан ёсны тэмцээнд	2 эсвэл 3 дугаар байр	1 удаа эзэлсэн	-
6.2.8	МХБХ-ны Үндэсний дээд лигийн шилдэг тоглогчоор шалгарсан			-

Долоо. Спортын мастерын болзол

7.1 Спортын мастер болзолд дараах зайлшгүй шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

- 7.1.1 Дэд мастер зэрэглэлтэй тамирчин байх;
- 7.1.2 Зөвхөн дээд лигийн багийн бүрэлдэхүүнд тоглодог байх.

7.2 Мөн дараах болзлуудын аль нэгийг заавал хангасан байна. Үүнд:

Заалт	Тэмцээний нэр болон зэрэглэл	Амжилтын шалгуур	Давтамж тоо	Дүйцэх хэмжээ
7.2.1	МХБХ-ны Үндэсний Дээд лиг,	Тэргүүн байр	2 удаа,	/3 медальтай дүйцэх/
	МХБХ-ны Цомд	Тэргүүн байр	1 удаа эзэлсэн	
7.2.2	МХБХ-ны Үндэсний дээд лиг,	Тэргүүн байр	2 удаа,	/4 медальтай дүйцэх/
	МХБХ-ны Дээд зэрэглэлийн тэмцээнд	Эхний хоёр байр	2 удаа эзэлсэн	
7.2.3	МХБХ-ны Үндэсний дээд лиг,	Тэргүүн байр	1 удаа,	/5 медальтай дүйцэх/
		Хоёр эсвэл гуравдугаар байр	2 удаа,	

	МХБХ-ны Дээд зэрэглэлийн тэмцээнд	Эхний хоёр байр	2 удаа эзэлсэн	
7.2.4	МХБХ-ны Үндэсний дээд лиг,	Хоёрдугаар байр ,	2 удаа,	/6 медальтай дүйцэх/
		Гуравдугаар байр	2 удаа,	
	МХБХ-ны Дээд зэрэглэлийн тэмцээнд	Эхний хоёр байр	2 удаа	
7.2.5	МХБХ-ны Үндэсний дээд лиг, МХБХ-ны Дээд зэрэглэлийн тэмцээнд	Гуравдугаар байр	4 удаа,	/7 медальтай дүйцэх/
		Эхний хоёр байр	3 удаа эзэлсэн	
7.2.6	4-өөс доошгүй улсын баг оролцсон олон улсын албан ёсны тэмцээнд	Нэгдүгээр байр Эсвэл шилдэг тоглогч	1 удаа эзэлсэн 1 удаа шалгарсан	-
7.2.7	МХБХ-ны Дээд зэрэглэлийн тэмцээнд 1 медальтай, Үндэсний Дээд лигийн шилдэг тоглогчоор шалгарсан			-
7.2.8	МХБХ-ны Оны шилдэг тоглогчоор шалгарсан			-

Найм. Спортын Олон улсын хэмжээний мастерын болзол

8.1 Спортын Олон улсын хэмжээний мастерын болзлын үндсэн шаардлага:

- 8.1.1 Спортын мастер зэрэглэлтэй тамирчин байх;
- 8.1.2 Монголын Үндэсний шигшээ багийн бүрэлдэхүүнд 4-өөс доошгүй жил тоглосон байх.

8.2 Мөн дараах шаардлагуудаас аль нэгийг заавал хангасан байна. Үнд:

Заалт	Тэмцээний нэр болон зэрэглэл	Амжилтын шалгуур	Давтамж тоо
8.2.1	Дэлхийн ба олимп, тив, бусийн аварга шалгаруулах тэмцээний урьдчилсан буюу хэсгийн тогтолтонд	Тэргүүн байр	1 удаа эзэлсэн
8.2.2	Дэлхийн ба олимп, тив, бусийн аварга шалгаруулах тэмцээний урьдчилсан буюу хэсгийн тогтолтонд	Оролцсон бол	20 удаа оролцсон
8.2.3	Дэлхийн ба олимп, тив, бусийн аварга шалгаруулах тэмцээний урьдчилсан буюу хэсгийн тогтолтонд	Шилдэг тоглогч	1 удаа шалгарсан
8.2.4	Гадаадын дээд болон нэгдүгээр лигт багийн үндсэн бүрэлдэхүүнд тоглох	Эхний гурван байр эзлэх эсвэл шилдэг тоглогчид шалгарсан	1 удаа

Ес. Улсын шүүгч

9.1 Улс, олон улсын чанартай тэмцээнийг шүүсэн туршлага, шүүгчийн мэргэжлийн сургалтанд хамрагдсан байдал, холбооны Шүүгчийн хэлтсийн тодорхойлолтыг харгалзан олгоно.

Арав. Тэмцээний зэрэглэлүүд

10.1 МХБХ-ны дээд зэрэглэлийн тэмцээн:

- 10.1.1 Үндэсний дээд лиг (Футзал)
- 10.1.2 МХБХ-ны цом (Футзал)
- 10.1.3 Супер цом (Футзал)
- 10.1.4 Эмэгтэйчүүдийн лиг (Футзал)
- 10.1.5 Эмэгтэйчүүдийн МХБХ-ны цом
- 10.1.6 Эмэгтэйчүүдийн Супер цом

10.2 1-р зэрэглэлийн тэмцээн:

- 10.2.1 МХБХ-ны “Нэгдүгээр Лиг” (Футзал)
- 10.2.2 Монгол Улсын 21 Аймгийн АШТ (Футзал)
- 10.2.3 Залуучуудын U19 Лиг (Футзал)
- 10.2.4 Эмэгтэйчүүдийн 1-р Лиг

10.3 2-р зэрэглэлийн тэмцээн:

- 10.3.1 МХБХ-ны “Хоёрдугаар Лиг”
- 10.3.2 Эмэгтэйчүүдийн Сонирхогчдын Цом (Футзал)
- 10.3.3 Залуучуудын U19 Цом (Футзал)
- 10.3.4 Хөвгүүдийн U14, U16 Лиг (Футзал)
- 10.3.5 Охидын U13, U15 Лиг
- 10.3.6 Футзалын Сонирхогчдын Цом
- 10.3.7 Футзалын Оюутны Лиг

10.4 3-р зэрэглэлийн тэмцээн:

- 10.4.1 Сонирхогчдын Цом
- 10.4.2 Мастер ангиллын УАШТ (Футзал)
- 10.4.3 Хөвгүүдийн U14, U16 Цом (Футзал)
- 10.4.4 Охидын U13, U15 Цом (Футзал)
- 10.4.5 Оюутны Лиг